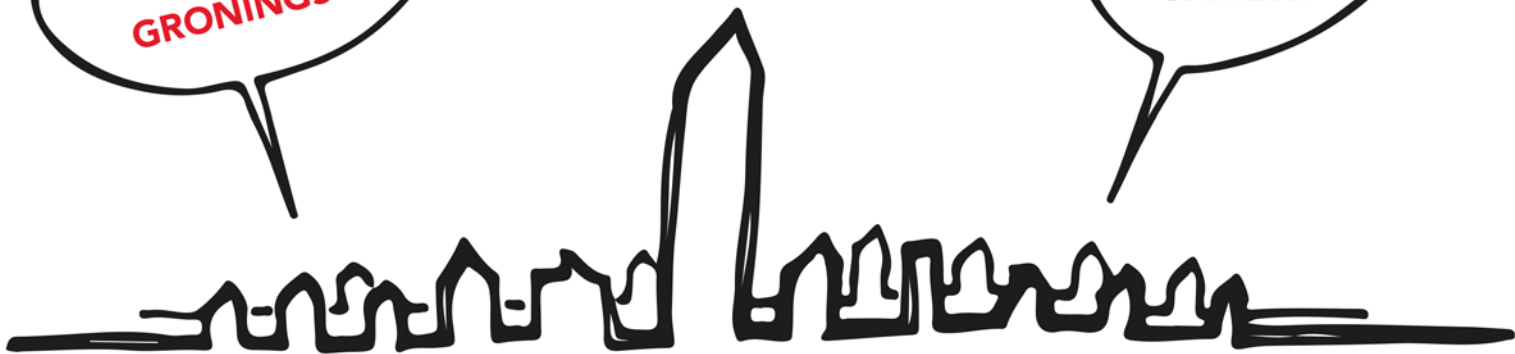

TYPISCH GRONINGS

WAT IS
VOOR ONS
TYPISCH
GRONINGS?

TYPISCH
GRONINGS
ONTWIKKEL JE
SAMEN!

GEREEDSCHAP voor het DORP

BEDENKERS & MAKERS:
Groninger Dorpen
Tijdschrift Noorderbreedte
Studio MARCHA!
Ontwerpstation Loppersum

Intro

Met het initiatief Typisch Gronings hebben we gereedschap gemaakt om de lokale kennis over de Typisch Groningse kwaliteiten 'op te delven'. Het doel? Groningse dorpen een stem geven in de vormgeving van het dorp, in vervolg op de woorden van Goffe Jensma (hoogleraar Friese taal en letterkunde) – 'het gaat erom wat de mensen in het gebied zelf vinden.'

De dynamiek in het aardbevingsgebied is groot. Schade moet gerepareerd en huizen versterkt. Waar bewoners op kunnen rekenen is steeds opnieuw onduidelijk. De focus van Typisch Gronings ligt niet op dit ingewikkelde terrein buiten onze invloed, maar op het zoeken naar een gedeelde visie op het dorp. Wat voor jou en jouw dorpsgenoten betekenis heeft. Zodat de eigen krachten, kansen, wensen en ideeën gedefinieerd en gebundeld zijn en als er dan eindelijk versterkt of gebouwd gaat worden de bewoners meer regie kunnen nemen.

Meer regie voor dorpen is altijd wenselijk, niet alleen in gevallen van aardbevingszaken. Dit gereedschap is relevant voor dorpen waar mensen de handen ineen willen slaan voor een fijn, (nog) beter en toekomstbestendig dorp.

De voorbereiding

Dit document is het vrij te gebruiken gereedschap voor dorpen. Gereedschap om samen op onderzoek uit te gaan. Naast dit document vol met gereedschap is er een 'Handleiding begeleiders' beschikbaar. Beide zijn te verkrijgen via Groninger Dorpen.

Voordat je kan beginnen heb je dorpsgenoten nodig voor de organisatie en deelnemers. Print voor iedere deelnemer (dat kunnen er meerdere per huishouden zijn) 1x dit bestand. Dit is het gereedschap. Daarnaast heeft iedere deelnemer een kaart van het dorp nodig. Je kan deze zelf maken en printen, of vraag ons jullie daarbij te helpen. Neem hiervoor contact op met Groninger Dorpen.

Daarnaast hebben jullie een plek nodig om typisch Groningse zaken te verzamelen. Kies hiervoor een centrale plek, bijvoorbeeld in het dorpshuis.

Tenslotte heeft iedere deelnemer 1 stoepkrijtje en een lint (ongeveer 1 meter) nodig. Hierdoor wordt de zoektocht naar de Typisch Groningse kwaliteiten van jullie dorp zichtbaar voor iedereen.

Inhoud

Aan de slag

3

Gereedschap

WEEK 1 - (t)huis + erf

4

WEEK 2 - samen met dorpsgenoten

9

WEEK 3 - het dorp

13

WEEK 4 - het landschap

16

Interpretatie

19

Aan de slag

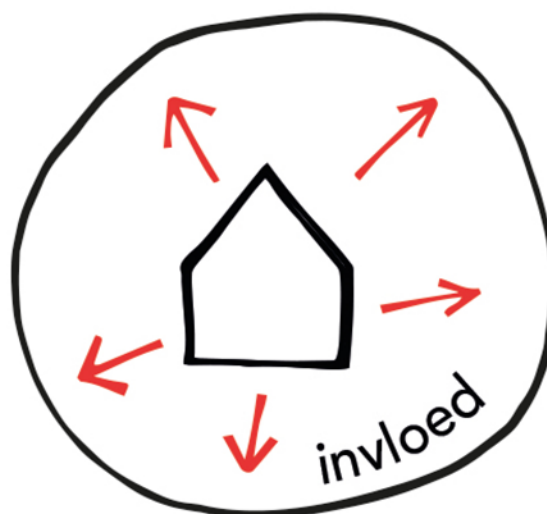
Typisch Gronings?!

'Wat is voor JOU Typisch Gronings?' Met deze vraag is dit project begonnen. Al snel werd duidelijk dat het antwoord op deze vraag nog niet zo makkelijk te geven is, maar te belangrijk om helemaal aan externe experts over te laten. 'Typisch Gronings' is een zoektocht naar de lokaal ervaren betekenis van het landschap, de ruimtelijke kwaliteit, het erfgoed, het dorp, plekken en ieders (t)huis.

Het startpunt van deze zoektocht zijn dorpen en dorpsbewoners. Zij onderzoeken zelf met behulp van de aangereikte opdrachten hoe ze dagelijks hun huis, dorp en landschap gebruiken en waarderen.

Wat heb jij eraan? Door mee te doen met Typisch Gronings ga je zelf, mét jouw huisgenoten en mét jouw dorp op onderzoek uit. Je onderzoekt wat JIJ en JULLIE essentieel vindt/ vinden aan jouw/ jullie dorp. Het is een onderzoek naar jouw relatie, gebruik én ervaring, met de plek, jouw huis, het dorp en het landschap. Na dit onderzoek weet jij beter te benoemen wat voor jou essentieel is in jouw dorp en huis zodat je een duidelijke stem hebt bij mogelijke vormgevingsvraagstukken in het dorp.

Wat heeft het dorp eraan? Na dit onderzoek heeft het dorp een helder en divers verhaal over wat voor de bewoners belangrijk is. Zo help je het dorp aan een eigen stem bij eventuele her-/verbouw van het dorp. Het gereedschap helpt de bewoners weer regie te nemen over hun leefomgeving.

WEEK 1 - (t)huis + erf

Hoe zie jij jouw huis en erf?

1. Gereedschap voor huis- en erfgebruik?

Beschrijf de drie belangrijkste plekken in en rond jouw huis (Doe dit individueel, zonder te delen met jouw huisgenoten):

1.

2.

3.

Vergelijk en bekijk elkaars plekken. Overlappen ze of zijn ze verschillend?!
Wat is jullie gezamenlijke top 5?

1.

2.

3.

4.

5.

- Welke plek is voor jou het meest privé in/ rond huis?

...

- Welke plek deel jij het liefst met bezoek in/ rond huis?

...

- Welke plekken gebruik je op een andere manier in de lente?

...

In de zomer?

...

In de herfst?

...

In de winter?

...

WEEK 1 - (t)huis + erf

Hoe zie jij jouw huis en erf?

2

2. Gereedschap voor verplaatsing

Omschrijf de hele week wanneer je het dorp verlaat, waar je heen gaat, met welk vervoersmiddel en wat je gaat doen.

MAANDAG			
TIJDSTIP	WAAR	HOE	WAT

DINSDAG			
TIJDSTIP	WAAR	HOE	WAT

WOENSDAG			
TIJDSTIP	WAAR	HOE	WAT

DONDERDAG			
TIJDSTIP	WAAR	HOE	WAT

WEEK 1 - (t)huis + erf

Hoe zie jij jouw huis en erf?

2

VRIJDAG

TIJDSTIP

WAAR

HOE

WAT

ZATERDAG

TIJDSTIP

WAAR

HOE

WAT

ZONDAG

TIJDSTIP

WAAR

HOE

WAT

WEEK 1 - (t)huis + erf

3

Hoe zie jij jouw huis en erf?

3. Gereedschap voor verwachtingen en dromen

Vul jouw verwachtingen en dromen in voor de toekomst van jullie dorp. Gebruik 2 kleuren. Teken cirkels op iedere lijn, per thema voor jouw verwachtingen en dromen.

Verwacht je meer, minder, of evenveel ruimte in jouw huis in 2030?
Wat is jouw ruimtewens voor 2030?

Verwacht je dat er meer, minder, of evenveel mensen in jouw huis gaan wonen in 2030?
Wat is jouw mensenwens voor 2030?

Verwacht je meer, minder, of evenveel spullen te gaan delen in jouw huis in 2030?
Wat is jouw spullen-deel-wens voor 2030?

Verwacht je meer, minder, of evenveel duurzame energie in jouw huis in 2030?
Wat is jouw duurzame-energie-wens voor 2030?

Verwacht je meer, minder, of evenveel zorg in en rond jouw huis in 2030?
Wat is jouw zorgwens voor 2030?

2030

	RUIMTE	MENSEN	SPULLEN	DUURZAME ENERGIE	ZORG
MEER					
GELIJK	-----	-----	-----	-----	-----
MINDER					

 VERWACHTING

 DROOM

WEEK 1 - (t)huis + erf

4

Hoe zie jij jouw huis en erf?

4. Gereedschap voor verzamelen

Verzamel wat voor jou Typisch Gronings is, in jouw huis en rond jouw erf.

VERZAMELEN kan door middel van foto's en/of voorwerpen. De gekste voorwerpen kunnen 'Typisch Gronings' zijn, bijvoorbeeld een foto van een onderdeel of detail van jouw huis of erf. Voeg altijd een label toe met daarop: week, wat en waarom. Breng jouw verzameling naar de daarvoor bestemde plek.

TYPISCH GRONINGS

WEEK

WAT

WAAROM

TYPISCH GRONINGS

WEEK

WAT

WAAROM

TYPISCH GRONINGS

WEEK

WAT

WAAROM

WEEK 2 - samenleven

Hoe leven jullie samen in het dorp?

1

1. Gereedschap voor verwachtingen en dromen

Vul jouw verwachtingen en dromen in mbt de toekomst van jullie dorp. Gebruik 2 kleuren. Teken cirkels op iedere lijn, per thema voor jouw verwachtingen en dromen.

Verwacht je meer, minder, of evenveel voorzieningen in jullie dorp 2030?
Wat is jouw voorzieningenswens voor in het dorp in 2030?

Verwacht je meer, minder, of evenveel zorgbehoefte in jullie dorp 2030?
Wat is jouw zorgswens voor in het dorp in 2030?

Verwacht je meer, minder, of evenveel woningen in jullie dorp 2030?
Wat is jouw nieuwbouwwens voor in het dorp in 2030?

Verwacht je meer, minder, of evenveel zonnepanelen in/rond jullie dorp 2030?
Wat is jouw zonnepanelenswens voor in/ rond het dorp in 2030?

Verwacht je meer, minder, of evenveel windmolens in/rond jullie dorp 2030?
Wat is jouw windmolenwens voor in/ rond het dorp in 2030?

2030	VOOR- ZIENINGEN	ZORG- BEHOEFTE	WONINGEN	ZONNE- PANELEN	WIND- MOLENS
MEER					
GELIJK					
MINDER					

 VERWACHTING
 DROOM

WEEK 2 - samenleven

Hoe leven jullie samen in het dorp?

2

2. Gereedschap voor toekomstbeelden

Omschrijf, teken, verbeeld jouw gedroomde toekomst van het dorp.

Gebruik hier de voor jouw werkbare/ beste methode. Mogelijk is dat niet op papier, maar een bandopname of een collage. Voel je vrij jouw eigen vorm te kiezen.

WEEK 2 - samenleven

Hoe leven jullie samen in het dorp?

3

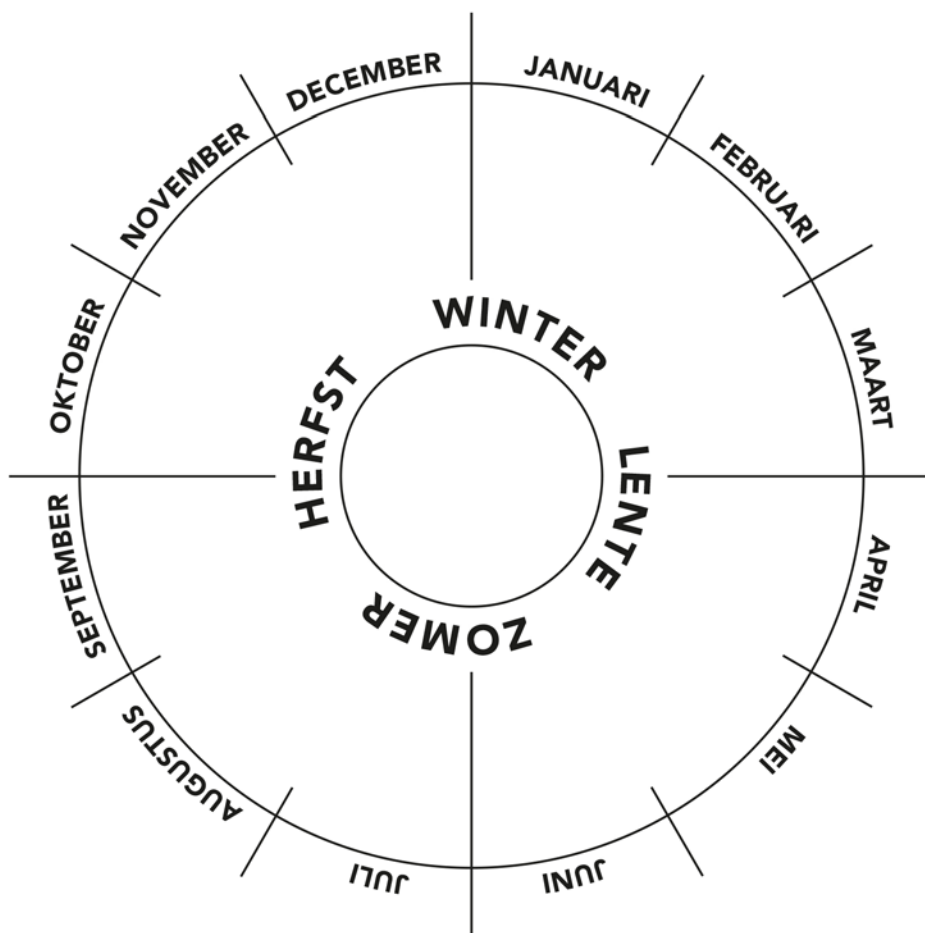
3. Gereedschap voor dorpsrituelen en -activiteiten

Verzamel de activiteiten die je met andere dorpsgenoten onderneemt in het dorp door het jaar heen. Vul de dorpsactiviteiten in op deze dorpsrituelenkaart.

Wat is jouw leukste herinnering aan een activiteit met dorpsgenoten?

Welke dorpsactiviteit vind jij het belangrijkste?

DORPSRITUELEN

WEEK 2 - samenleven

Hoe leven jullie samen in het dorp?

4

4. Gereedschap voor mensenplekken

Ga naar plekken waar je graag met dorpsgenoten bent (een huis, de schaatsbaan, het dorps huis, de kerk, het plein) en markeer ze met een krijtje. Teken een cirkel (ong. 5 cm doorsnede) en kleur die helemaal in. Laat anderen zo jouw plek zien.

Leg deze plekken vast op de kaart van jullie dorp (gekregen bij dit gereedschap).

WEEK 3 - het dorp

Hoe gebruik en ervaar jij jouw dorp?

1. Gereedschap voor de mooiste plek

Loop naar de mooiste plek in het dorp. Maak een foto en teken de route op de kaart. Omschrijf kort waarom dit de mooiste plek is en stop de foto's in de doos.

Markeer deze plek met een lint, zodat iedereen in het dorp weet welke plek voor jou de mooiste is.

WEEK 3 - het dorp

Hoe gebruik en ervaar jij jouw dorp?

2

2. Gereedschap voor gebouwen en plekken

Beschrijf wat voor jou de belangrijkste gebouwen en plekken zijn.

Maak een legenda met een beschrijving van de gebouwen en plekken en zet de nummers op de kaart.

LEGENDA GEBOUWEN EN PLEKKEN

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

...

WEEK 3 - het dorp

3

Hoe gebruik en ervaar jij jouw dorp?

4. Gereedschap voor verzamelen

Verzamel wat voor jou Typisch Gronings is, in het dorp.

VERZAMELEN kan door middel van foto's en/of voorwerpen. Typisch Gronings kunnen de meest uiteenlopende zaken of voorwerpen zijn, of foto's van plekken, gebouwen of uitzichten. Voeg altijd een label toe met daarop: week, wat en waarom. Breng jouw verzameling naar de daarvoor bestemde plek.

TYPISCH GRONINGS

WEEK

WAT

WAAROM

TYPISCH GRONINGS

WEEK

WAT

WAAROM

TYPISCH GRONINGS

WEEK

WAT

WAAROM

WEEK 4 - het landschap

Hoe gebruik & ervaar jij het landschap?

1. Gereedschap voor routes door het landschap

Beschrijf jouw favoriete route door het landschap rondom het dorp. Dit kunnen meerdere routes zijn, met verschillende vervoersmiddelen. Ga je lopend, fietsend, rennend, met de trein, de hond, de auto, de bus...

WEEK 4 - het landschap

Hoe gebruik & ervaar jij het landschap? **2**

2. Gereedschap voor landschapsgevoel

Loop of fiets door het landschap. Omschrijf/ verbeeld/ teken/ fotografeer de schoonheid en (indien aanwezig) de verstoring daarvan.

WEEK 4 - het landschap

Hoe gebruik & ervaar jij het landschap?

3

3. Gereedschap voor verzamelen

Verzamel wat voor jou Typisch Gronings is aan of in het landschap.

VERZAMELEN kan door middel van foto's en/of voorwerpen. Typisch Gronings kunnen de meest uiteenlopende zaken of voorwerpen zijn of foto's van kleur, lucht, klei of gebruik(ers). Voeg altijd een label toe met daarop: week, wat en waarom. Breng jouw verzameling naar de daarvoor bestemde plek.

TYPISCH GRONINGS

WEEK

WAT

WAAROM

TYPISCH GRONINGS

WEEK

WAT

WAAROM

TYPISCH GRONINGS

WEEK

WAT

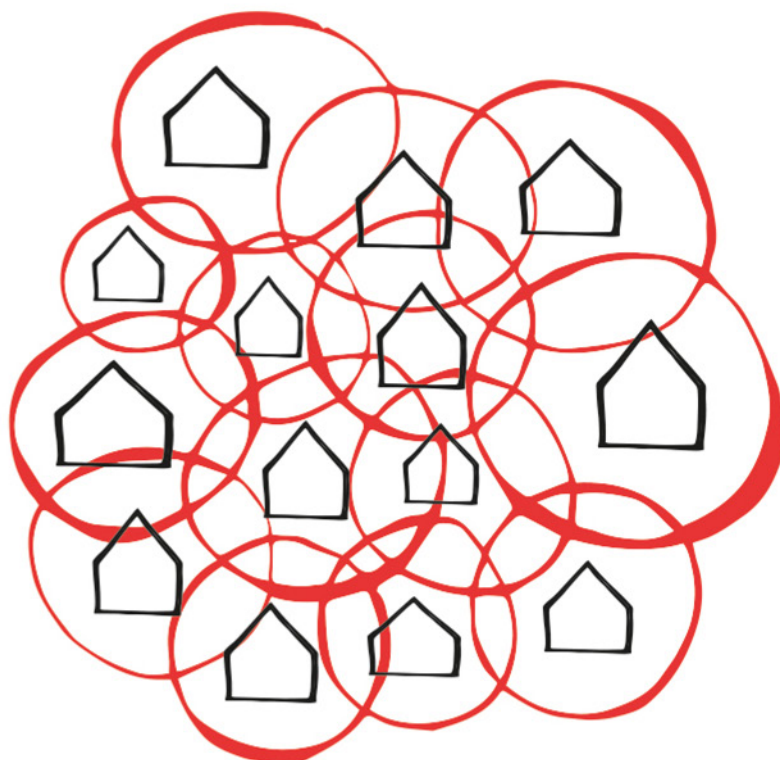
WAAROM

Interpretatieformulier

Resultaten ...wat nu?

Probeer door je ooghalen naar de resultaten te kijken. Ieder gereedschap vertelt een ander deel van het gezamenlijke verhaal. Soms gaat het om een verzameling van specifieke resultaten, soms zijn er duidelijke lijnen en gezamenlijke overeenkomsten te ontdekken. Op de volgende pagina's staat per week omschreven waar jullie op kunnen letten. De rijkdom zit regelmatig in de persoonlijke verhalen en ideeën. Soms zit een begin ...in één origineel idee.

Als de interpretatie klaar is kunnen de resultaten worden gedeeld met de andere deelnemers en de rest van het dorp. Wees precies en zorgvuldig met de informatie en anonimiseer de resultaten. Deel de resultaten alleen met naam en toenaam als je hiervoor nadrukkelijk toestemming hebt van de persoon in kwestie.

WEEK 1 - (t)huis + erf

Hoe zie jij jouw huis en erf?

1. Gereedschap voor huis- en erfgebruik

Zijn er overeenkomsten in waardering van plekken en gebruik van huis en erf?

Komen bepaalde woorden regelmatig terug?

2. Gereedschap voor verplaatsing

Welke vervoersmiddelen worden het meeste gebruikt?

Waar gaan mensen heen (buiten het dorp)?

Waarvoor gaan mensen het dorp uit?

3. Gereedschap voor verwachtingen en dromen

Kan je overeenkomsten vinden in de verwachtingen en dromen?

Wat zijn de verschillen tussen dromen en verwachtingen?

Kan je deze afstand verkleinen door met het dorp in actie te komen?

4. Gereedschap voor verzamelen

Zijn er overeenkomsten in het verzamelde materiaal?

Komen bepaalde woorden regelmatig terug?

WEEK 2 - samenleven

Hoe leven jullie samen in het dorp?

1. Gereedschap voor verwachtingen en dromen

Kan je overeenkomsten vinden in de verwachtingen en dromen?

Wat zijn de verschillen tussen dromen en verwachtingen?

Kan je deze afstand verkleinen door met het dorp in actie te komen?

2. Gereedschap voor toekomstbeelden

Zijn er overeenkomsten in de toekomstbeelden?

Komen bepaalde elementen, schetsen of woorden regelmatig terug?

3. Gereedschap voor dorpsrituelen en -activiteiten

Zijn er veel overeenkomsten in de positief gewaardeerde dorpsactiviteiten.

Komen bepaalde elementen in de herinneringen regelmatig terug?

4. Gereedschap voor mensenplekken

Zijn er veel verschillende plekken gemarkeerd?

Welke zijn vaak genoemd en welke een paar keer?

WEEK 3 - het dorp

Hoe gebruik en ervaar jij jouw dorp?

1. Gereedschap voor de mooiste plek

Zijn er veel verschillende plekken vastgelegd?

Zijn er overeenkomsten in de plekken en, of de kwaliteiten van de plekken?

2. Gereedschap voor gebouwen en plekken

Zijn er veel verschillende gebouwen/ plekken vastgelegd?

Welke zijn vaak genoemd en welke een paar keer?

Markeer deze op een kaart om een overzicht te maken van de belangrijkste gebouwen en plekken in het dorp. Voeg hier de mooiste plekken aan toe. Mensenplekken uit week 2 kunnen ook een plek op deze kaart krijgen.

3. Gereedschap voor verzamelen

Zijn er overeenkomsten in het verzamelde materiaal?

Komen bepaalde woorden regelmatig terug?

WEEK 4 - het landschap

Hoe gebruik & ervaar jij het landschap?

1. Gereedschap voor routes door het landschap

Welke vervoersmiddelen worden het meeste gebruikt voor het ervaren van het landschap?

Gaan mensen ver? Of is het landschap dichtbij?

Welke woorden of elementen komen regelmatig terug?

2. Gereedschap voor landschapsgevoel

Zijn er overeenkomsten in de ervaringen?

Komen bepaalde elementen, schetsen of woorden regelmatig terug?

3. Gereedschap voor verzamelen

Zijn er overeenkomsten in het verzamelde materiaal?

Komen bepaalde woorden regelmatig terug?

Typisch Gronings is een samenwerking van: Groninger Dorpen, Tijdschrift Noorderbreedte, Studio MARCHA! en Ontwerpstation Loppersum. Het gereedschap werd medegefinancierd door de Provincie Groningen

Heb je vragen?! Mail of bel met Groninger Dorpen
Winanda Hoegen-Kuiper, 050 306 29 00 of w.hoegen@groningerdorpen.nl

Disclaimer: De verzamelde informatie is privé en wordt alleen gebruikt om concreter te maken hoe jullie je woonomgeving gebruiken en waarderen. De resultaten worden door het team bekeken en geïnterpreteerd. De geanonimiseerde interpretatie wordt daarna besproken met jou en je dorpsgenoten.

Let op! Dit gereedschap is vrij te gebruiken en te delen. Er rust wel auteursrecht op.
Meer of ander gereedschap nodig? Neem contact op met de makers!